

U 83/2009 rd

Statsrådets skrivelse till Riksdagen angående förhandlingarna om ett avtal mellan Europeiska unionen och Konungariket Marocko om liberaliseringsåtgärder för handeln med jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter (*Avtalet mellan Europeiska unionen och Konungariket Marocko om liberalisering av handeln med jordbruks- och fiskeriprodukter*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen en promemoria angående förhandlingarna om ett avtal mellan Europeiska unionen och Konungariket Ma-

rocko om liberaliseringsåtgärder för handeln med jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter.

Helsingfors den 17 december 2009

Utrikesminister *Alexander Stubb*

Ambassadsråd Helena Tuuri

UTRIKESMINISTERIET

PROMEMORIA
EU/2005/1287

STATSRÅDETS SKRIVELSE ANGÅENDE FÖRHANDLINGAR OM ETT AVTAL MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH KONUNGARIKET MAROCKO OM LIBERALISERINGSÅTGÄRDER FÖR HANDELN MED JORDBRUKSPRODUKTER, BEARBETADE JORDBRUKSPRODUKTER, FISK OCH FISKERIPRODUKTER INOM RAMEN FÖR EUROPA-MEDELHAVSAVTALET OM ASSOCIERING MELLAN KONUNGARIKET MAROCKO OCH EUROPEISKA GEMENSKAPEN

1 Bakgrund

Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Marocko, å andra sidan (associeringsavtalet) är i kraft sedan den 1 mars 2000. I artikel 16 i avtalet föreskrivs att gemenskapen och Marocko gradvis i allt högre grad ska liberalisera sitt ömsesidiga handelsutbyte med jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter. Utrikesministrarnas Europa-Medelhavskonferens antog den 28 november 2005 en färdplan för att försnabba liberaliseringen av handeln med jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter i Europa-Medelhavsområdet. Vidare antog associeringsrådet EU-Marocko den 27 juli 2005 en handlingsplan för den europeiska grannskapspolitiken, där det ingår en särskild bestämmelse om främjande av liberaliseringen av handeln med jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter.

Den 19 september 2005 bemyndigade Europeiska unionens råd Europeiska gemenskapernas kommission att inleda förhandlingar om ömsesidiga liberaliseringsåtgärder för jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter med Konungariket Marocko inom ramen för Europa-Medelhavsavtalet och färdplanen för Europa-Medelhavsområdet. De officiella förhandlingarna mellan Marocko och kommissionen inleddes i februari 2006. Förhandlingarna torde kunna slutföras kring årsskiftet 2010.

Den 8 mars 2006 fick riksdagen i enlighet med 97 § i grundlagen en redogörelse över liberaliseringen av handeln med jordbruksprodukter och produkter, tjänster och investeringar inom fiskindustrin mellan EU och partnerländerna i Medelhavsområdet (E 26/2006).

2 Läget i avtalsförhandlingarna och ärendets beredning i EU

Förhandlingarna om liberalisering av jordbruket öppnades i februari 2006 utifrån rådets förhandlingsmandat till kommissionen. Hittills har det förts 10 förhandlingsomgångar och det har muntligen informerats om förhandlingarnas gång. Förhandlingarna är nu i praktiken slutförda. Efter förhandlingsskedet ska det göras en teknisk och faktagranskning av avtalstexten, varefter parterna paraferar den. Därefter översätter kommissionen texten till EU:s alla officiella språk och föreslår för rådet att rådet ska besluta att avtalet ska ingås. Beslutförslagets tidtabell är än så länge öppen, men det torde bli i januari 2010.

3 Det huvudsakliga innehållet i avtalet

Avtalet följer i stora drag de motsvarande avtalen med Egypten och Israel.

Protokoll 1 innehåller den framförhandlade ordning som ska tillämpas på import till gemenskapen av jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter med ursprung i Konungariket Marocko. Enligt den ska tullarna på importen av

dessa produkter avskaffas. I bilagan till protokoll 1 föreskrivs dock om s.k. känsliga produkter, för vilka tullen kvarstår. Till bilaga 1 hör till exempel tomat, gurka, jordärtskockor, zucchini, klementiner, färska eller bordsjordgubbar samt bearbetade produkter med hög sockerhalt.

Protokoll 2 innehåller den framförhandlade ordning som ska tillämpas på import till Marocko av jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter med ursprung i Europeiska gemenskapen. Enligt protokollet ska tullarna på importen av dessa produkter avskaffas, utom för de i bilaga 3 till protokoll 2 förtecknade produkterna. Dessa är exempelvis kalvar, oxar, kalvkött, hönskött, torkad helmjölk, mandlar, äpplen och jungfruolivolja.

4 Avtalets konsekvenser och statsrådets ståndpunkt

4.1 Avtalets ekonomiska konsekvenser i Finland och i EU

Avtalet bedöms inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser för Finland. Handeln mellan Finland och Marocko uppvisar ett kraftigt överskott för Finland. Importen från Marocko till Finland uppgick 2008 till 28,1 miljoner euro (föregående år till 28,3 miljoner). Vår handelsbalans med Marocko visade ett överskott på 172,4 miljoner euro. Marocko är Finlands näst största nordafrikanska importland (efter Egypten). De största produktgrupperna som importeras från Marocko till Finland är frukt och grönsaker (20 %), malm och kläder. Den finländska exporten till Marocko steg 2008 till rekordhöga 200,5 miljoner euro (93 % ökning från året innan). Marocko var 2008 Finlands tredje största exportland i Afrika.

De största importartiklarna från Marocko är frukt och grönsaker. I avtalet ställs det kvoter och ingångspriser för en del av dessa produkter. Det som närmast konkurrerar med finländsk produktion är importen av tomat, som

även den har varit rätt ringa. Avtalet innehåller begränsningar för importen av tomat, och den är inte problematisk ur finländsk synpunkt.

De marockanska fiskprodukterna konkurrerar inte på något väsentligt sätt med finländsk produktion.

Som område är EU Marockos största handelspartner. Av Marockos totalexport 2008 gick 20 % till Frankrike, 18 % till Spanien, 5 % till Italien, 3 % till Tyskland och 2 % till Storbritannien. Av Marockos import 2008 kom 15 % från Frankrike, 11 % från Spanien, 7 % från Italien och 5 % från Tyskland. Finlands andel av Marockos totala import utgjorde 0,8 %. Marockos viktigaste exportprodukter till EU-området var frukt och grönsaker. För EU:s grannländer i söder har avtalets ekonomiska konsekvenser stor betydelse.

4.2 Partier i avtalen som hör till området för lagstiftningen

Ersättandet av protokollen till associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Marocko, å andra sidan, och av protokollens bilagor rörande tullfrihet och tullkvoter, hör enligt statsrådets uppfattning på det sätt som avses i 96 § i grundlagen till området för lagstiftningen och därmed till riksdagens befogenhet. Bestämmelserna faller inom gemenskapens uteslutande behörighet.

4.3 Ålands ställning

Enligt 5 kap. 27 § 12 punkten i självstyrelsen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om utrikeshandeln.

4.4 Förslagets rättsgrund

Kommissionens förslag till rådet om undertecknande av avtalet är än så länge inte tillgängligt, men bedömningen är att rättsgrun-

den för beslutet blir artikel 207 som gäller handelspolitik i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt tillsammans med artikel 218.5 och första stycket i 218.8 i fördraget. Statsrådet anser den föreslagna rättsgrunden korrekt. Eftersom det föreslagna avtalet gäller frågor inom gemenskapens utslutande behörighet är det inte nödvändigt att bedöma om det är i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

5 Den nationella beredningen av avtalet

Riksdagen informerades den 8 mars 2006 angående inledandet av förhandlingar i anslutning till Barcelonaprocessen i syfte att liberalisera handeln med jordbruksprodukter

(däribland fiskindustriprodukter), tjänster och investeringar mellan EU och partnerländerna i Medelhavsområdet (E26/2006).

Ärendet har behandlats i skriftligt förfarande i den nationella kommittén för handelspolitiska frågor (tidigare sektion 133) och i sektionen för yttre förbindelser (EU3) den 7-11 december 2009.

6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att Finland kan godkänna avtalet om ömsesidiga liberaliseringsåtgärder för jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter, fisk och fiskeriprodukter med Konungariket Marocko.